

2020-06-18

Ärende 4. Förslag till justeringar i Ekonomisk prognos 2020

Coronapandemins effekter slår hårt mot Malmö. Läget är svårbedömt, men även försiktiga prognoser ger vid handen att arbetslösheten kommer att öka kraftigt. I regeringens mest pessimistiska scenario fördubblas arbetslösheten i hela landet. För Malmö stad innebär situationen kraftigt minskade skatteintäkter, samtidigt som kostnaderna för flera välfärdsverksamheter och försörjningsstöd till utsatta Malmöbor ökar. I Malmö riskerar det snabbt ökande antalet nya arbetslösa dessutom förvärra situationen för de grupper som redan innan krisen stod långt från arbetsmarknaden, när resurserna i den statliga arbetsmarknadspolitiken inte räcker till.

I ett sådant läge är det nödvändigt för kommunen att ta till extraordinära åtgärder och kraftfullt växla upp de egna insatserna för att fler Malmöbor ska bli självförsörjande. Det handlar om utbildning och andra former av rustande insatser, anställningar med stöd och praktikplatser för unga. Men det krävs också omfattande satsningar på välfärden och det sociala skyddsnetet, som prövas hårt när behoven och utsattheten för många grupper växer i pandemins spår. Igår fattades kommunstyrelsen en rad beslut med avsikt att dämpa effekterna av pandemin.

Men det behövs mer för att möta den exceptionella situation Malmö befinner sig i. Mot bakgrund av det anser kommunledningen att ramarna tillfälligt för 2020 bör justeras om. Välavvägda beslut redan nu, ger Malmö stad möjlighet att stå något bättre rustade nästa år.

55 mnkr till utökad vuxenutbildning och stöd till elevhälsa

Det ökade antalet varsel och uppsägningar innebär ett kraftigt ökat söktryck mot gymnasial vuxenutbildning. Många av de Malmöbor som blivit arbetslösa till följd av coronakrisen har en påbörjad men inte avslutad gymnasieutbildning, och med det ett behov av att läsa kurser på gymnasienivå för att hävda sig på arbetsmarknaden. Söktrycket till höstens kurser har ökat kraftigt.

På grund av pandemin bedrevs gymnasieundervisning på distans i mer än två månader under vårterminen. Många elever har haft svårt att hålla rutiner och koncentrera sig på studierna, vilket kan komma att innebära behov av stärkt elevhälsan och andra former av stöd.

Kommunledningen föreslår kommunfullmäktige besluta att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ges möjlighet att använda prognostiserat överskott för 2020 för att påbörja arbetet med att utöka antalet platser inom den reguljära vuxenutbildningen under kommande läsår, samt säkra upp arbetet med att följa upp de elever som har bristande måluppfyllelse på grund av distansundervisningen samt och stärka arbetet inom elevhälsan.

100 mnkr till extra arbetsmarknadsinsatser och anpassning av ram

En del av vårens permitteringar riskerar att övergå till varsel och arbetslöshet. Risken är stor att den redan höga arbetslösheten ökar ytterligare under hösten. Även om arbetsmarknadspolitiken är ett nationellt uppdrag så är det viktigt att Malmö stad gör allt för att alla Malmöbor snabbt ska få det stöd de behöver för att komma tillbaka i arbete. Därför vill kommunledningen anslå extra resurser på arbetsmarknadsinsatser i kommunens verksamheter, kombinationsinsatser som innehåller utbildning, samt stöd till föreningar såsom Boost by FC Rosengård och andra civilsamhällesaktörer som fyller en viktig funktion för att få fler Malmöbor i arbete.

Förra veckan skrev 17 044 personer i landet in sig som arbetsökande, ungefär 6 000 fler än förra året. Totalt är över 450 000 personer arbetslösa. Det motsvarar 8,8 procent arbetslöshet. För Malmös del sker ökningen från en avsevärt högre nivå och är i dagsläget 15,4 procent. Det finns anledning att tro att ökningen kommer att tillta under sommaren på grund av rådande student- och examenstider, kombinerat med att många av de varsel som lades i krisens inledningsskede nu övergår till uppsägningar i de företag som inte fullt ut lyckats anpassa sin verksamhet. Trots lokala och nationella stödpaket samt uppväxlingen av arbetsmarknadsinsatserna bedömer kommunledningen att kostnaderna för försörjningsstöd på grund av bland annat pandemin kommer att öka.

Kommunledningen föreslår kommunfullmäktige besluta att arbetsmarknads- och socialnämnden tillförs 100 mnkr för att stärka arbetet med att få fler Malmöbor i arbete samt 250 mnkr för att anpassa ramen för försörjningsstöd.

45 mnkr till socialt förebyggande insatser riktade till barn och unga samt arbete mot våld i nära relationer

I pandemins spår har stadens socialtjänst fått hantera kraftiga ökningar av orosanmälningar och institutionsplaceringar av barn som far illa. Det handlar om så mycket som 100 ytterligare anmälningar varje vecka jämfört med 2019. För en hel del är hemmet ingen trygg plats. I isoleringen ökar utsattheten – något som även gäller många kvinnor.

Oförutsedda händelser

För att kunna möta eventuellt ytterligare behov kopplade till Coronapandemin och den ekonomiska krisen finns det behov av en reserv för oförutsedda händelser

Kommunledningen föreslår kommunfullmäktige att tillföra kommunstyrelsen 10 mnkr riktat mot kommunstyrelsens anslag för projekt och utredningar

Finansiering och beslut

Verksamheten i nämnderna har påverkats på olika sätt av den pågående coronaviruspandemin. I några verksamheter har pandemin inneburit minskade kostnader då planerade aktiviteter ställs in eller skjuts på framtiden. Statens beslut att ersätta sjuklönekostnader under april-juli har också medfört överskott i verksamheten. Skolnämnderna visar också ett överskott på grund av en lägre befolkning än vad som förutsattes i budgeten.

Därför föreslås satsningarna ovan finansieras genom att kommunfullmäktige minskar kommunbidraget för 2020 för de nämnder som i *Ekonomisk prognos* prognostiserar ett överskott. Därtill föreslås att skatteintäkter och generella statsbidrag, pensionskostnader, räntenetto och kostnader för kommungemensamma anläggningar budgeteras enligt senaste prognos, vilket också ger ett finansieringsutrymme.

För servicenämnden föreslås en ombudgetering motsvarande det överskott som nämnden redovisar exklusive kostnader för den inköpscentral som nämnden startat med anledning av Coronapandemin. Dessa kostnader förväntas täckas av det särskilt riktade statsbidraget för merkostnader inom hälso- och sjukvårdsverksamheten, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

För de generella statsbidragen föreslås en ombudgetering enligt senaste prognos för den del som *inte* avser överskott hänförligt till det särskilt riktade statsbidraget för merkostnader inom hälso- och sjukvårdsverksamhet. Det är i nuläget inte klart hur dessa medel kommer att fördelas till kommunerna, men statsbidraget kommer antingen gå direkt till berörda nämnder

för att täcka deras kostnader eller tillföras kommunen centralt, för vidarefördelning till berörda nämnder.

Sammanfattningsvis innebär det en tillfällig ombudgetering för 2020 års budget enligt nedanstående tabell:

Budgetjustering	Minskat KB	Ökat KB	Summa
Kommunfullmäktige	-3,7		-3,7
Valnämnd	-0,2		-0,2
Överförmyndarnämnd	-0,3		-0,3
Kommunstyrelse	-15,0		-15,0
Kommunstyrelse projekt och utredningar		10,0	10,0
Service nämnd	-26,6		-26,6
Teknisk nämnd	-56,7		-56,7
Stadsbyggnadsnämnd	-10,2		-10,2
Grundskolenämnd	-40,0		-40,0
Förskolenämnd	-55,0		-55,0
Arbetsmarknads- & socialnämnd		145,0	145,0
ASN - ekonomiskt bistånd		250,0	250,0
Skatter & generella bidrag	-59,0		-59,0
Räntor & utdelning	-14,0		-14,0
Personalkostnader/pensioner	-74,0		-74,0
Anslag till förfogande	-45,3		-45,3
Lokaler & anläggningar	-5,0		-5,0
Summa	-405,0	405,0	0,0

Kommunfullmäktige föreslås besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut i punkt 1, 2, 3, 6 och 7 samt avslag till punkterna 4 och 5.
2. Kommunfullmäktige beslutar att justera budgetramarna tillfälligt för 2020 i enlighet med tabellen ovan och uppdrar åt nämnderna att arbeta med den inriktning som beskrivs ovan.
3. Kommunfullmäktige beslutar att ge gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden möjlighet att använda prognostiserat överskott för att påbörja arbetet med att utöka antalet platser inom den reguljära vuxenutbildningen under kommande år, samt stärka arbetet inom elevhälsan i gymnasieskolan.